

Προσωπικά δεδομένα και GDPR στην εκπαίδευση

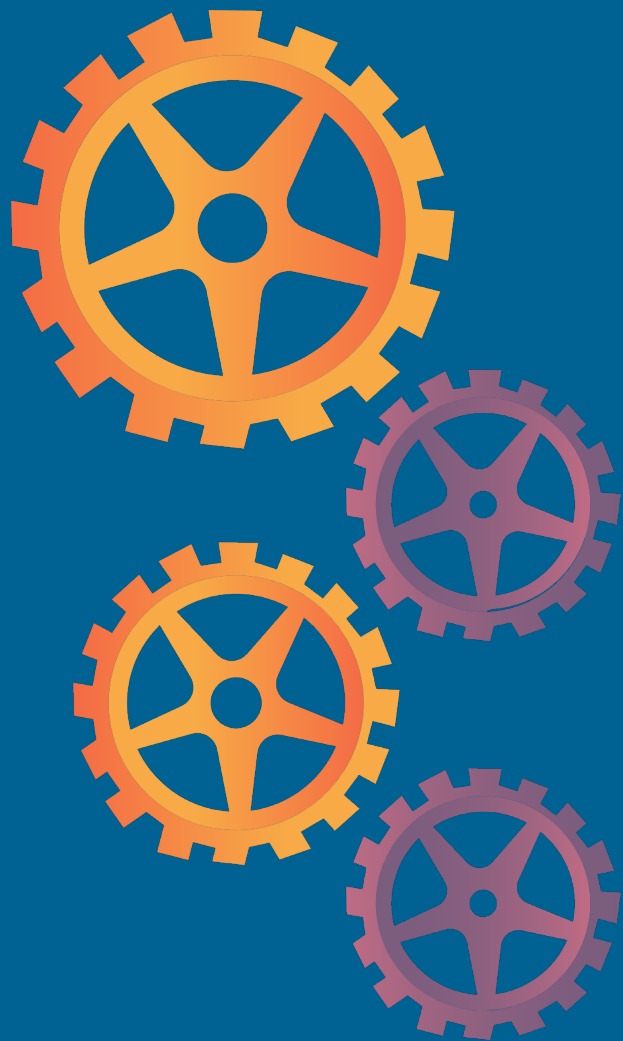
Μαρκαντωνάτος Σταύρος, Ερευνητής ΕΑΠ



ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΜΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

Οποιαδήποτε πληροφορίες περιγράφουν ένα άτομο, όπως:

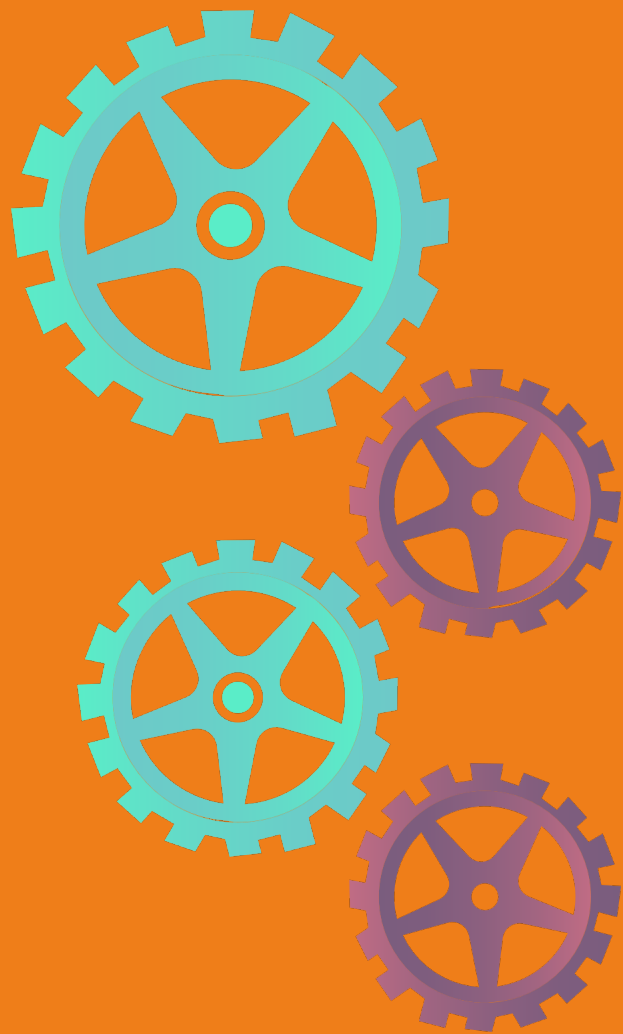
- δεδομένα ταυτοποίησης,
- φυσικά χαρακτηριστικά,
- εκπαίδευση, εργασία,
- οικονομική κατάσταση,
- ενδιαφέροντα, δραστηριότητες, συνήθειες κ.λπ.



ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΜΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

Τα προσωπικά δεδομένα ποικίλλουν και μπορούν, για παράδειγμα, να είναι

- ένα όνομα,
- μια διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου,
- τα στοιχεία ενός τραπεζικού λογαριασμού,
- μια φωτογραφία,
- πληροφορίες σχετικά με το ιατρικό ιστορικό ή τη διεύθυνση IP ενός υπολογιστή.



ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ



- Προσωπικές πληροφορίες σχετικά με την κοινότητα των μελών του σχολείου, συμπεριλαμβανομένων των μαθητών, του διδακτικού προσωπικού και των γονέων, π.χ. ονόματα, διευθύνσεις, στοιχεία επικοινωνίας, στοιχεία επικοινωνίας νόμιμου κηδεμόνα, ιατρικά αρχεία κ.λπ..
- Εκπαιδευτικά δεδομένα π.χ. λίστες τάξεων μαθητών, βαθμοί μαθητών, αναφορές.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

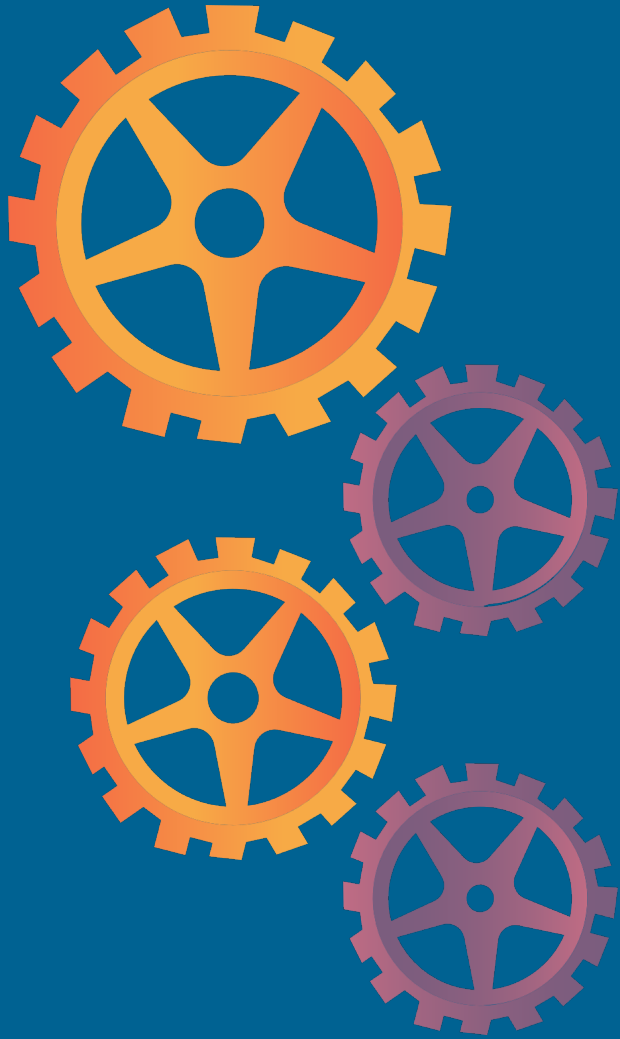


- Επαγγελματικές εγγραφές π.χ. το ιστορικό απασχόλησης εκπαιδευτικών ή γονέων, φορολογικά στοιχεία και αρχεία ασφάλισης, τα αρχεία αξιολόγησης και οι αναφορές
- Οποιοσδήποτε άλλες πληροφορίες που μπορούν να αποκαλυφθούν από γονείς ή άλλους συνεργαζόμενους οργανισμούς με οικογένειες ή μέλη του διδακτικού προσωπικού.

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΕΥΑΙΣΘΗΤΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

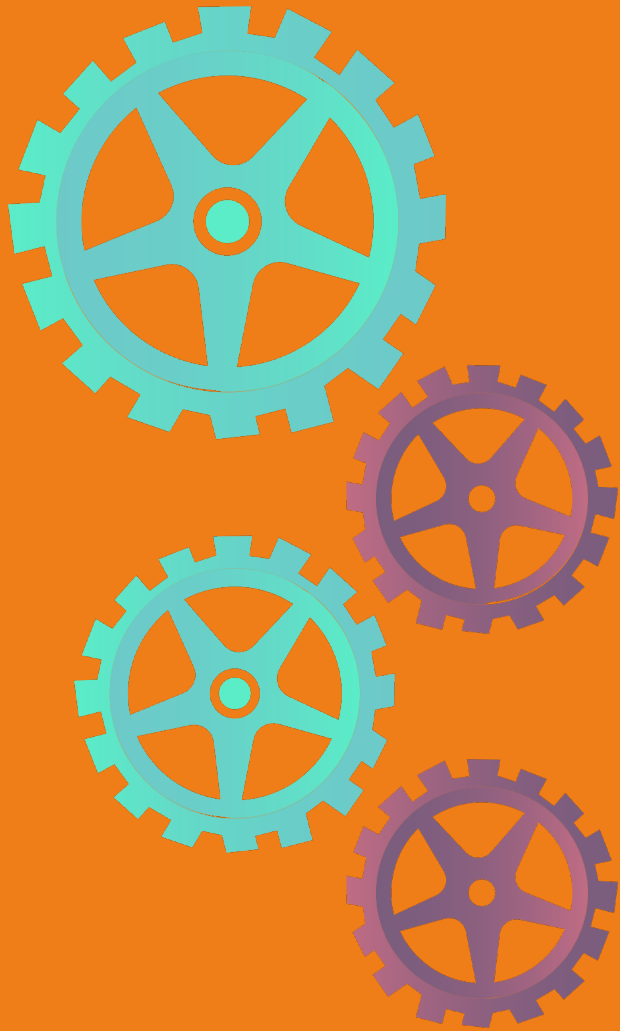
Είναι τα δεδομένα που έχουν σχετίζονται

- με τη φυλετική ή εθνοτική καταγωγή,
- τα πολιτικά φρονήματα,
- τις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις,
- την οργάνωση μελών συνδικαλιστικών οργανώσεων,
- την υγεία,
- την κοινωνική πρόνοια,
- τις προσωπικές σχέσεις καθώς και τις πληροφορίες σχετικά με ποινικές διώξεις ή καταδίκες.



ΕΥΑΙΣΘΗΤΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

- βιομετρικά δεδομένα μαθητών (π.χ. φωτογραφίες),
- θρησκευτικές πεποιθήσεις (π.χ. επιλογή μαθητή να μην παρακολουθήσει το μάθημά τους θρησκευτικά),
- δεδομένα υγείας (π.χ. αλλεργίες)
- τυχόν διατροφικούς περιορισμούς (τους οποίους μπορεί να υπαινίσσονται θρησκεία ή κατάσταση υγείας).



ΓΙΑΤΙ ΕΙΝΑΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΜΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Ποτέ δεν γνωρίζουμε πώς θα χρησιμοποιηθούν τα προσωπικά μας δεδομένα εάν πέσουν σε λάθος χέρια.



OUR PRIVACY IS PRECIOUS!

Τι σημαίνει επεξεργασία προσωπικών δεδομένων?

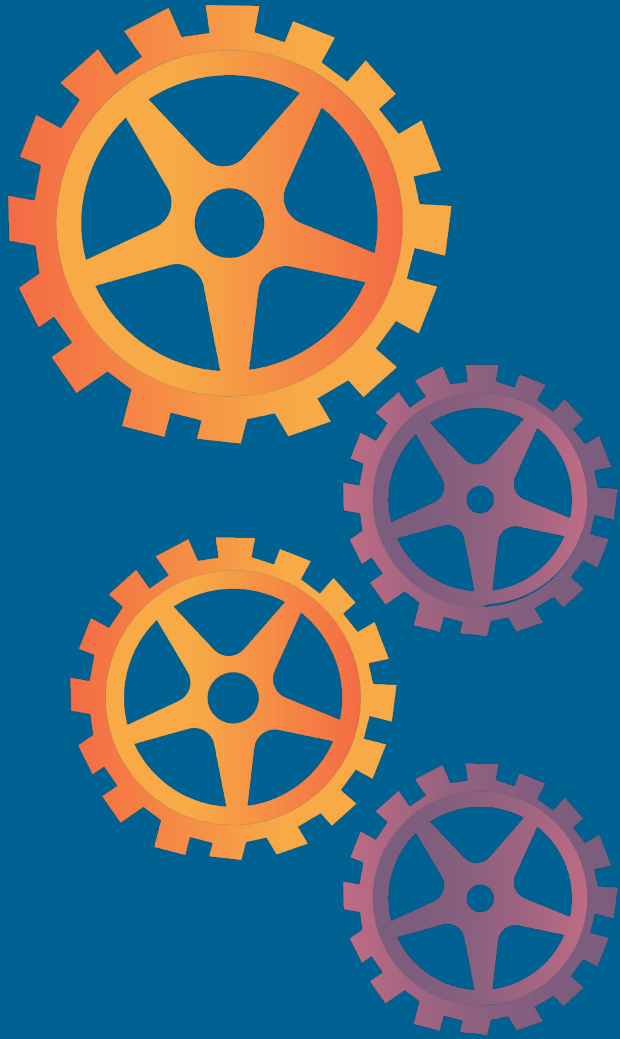
Είναι κάθε εργασία που εκτελείται σε δεδομένα προσωπικής φύσης, όπως:

- συλλογή, καταγραφή, οργάνωση, συντήρηση ή αποθήκευση, τροποποίηση, εξαγωγή, χρήση, μετάδοση, διάδοση, συσχέτιση ή συνδυασμός· σύνδεση, σύνδεση, διαγραφή, καταστροφή.



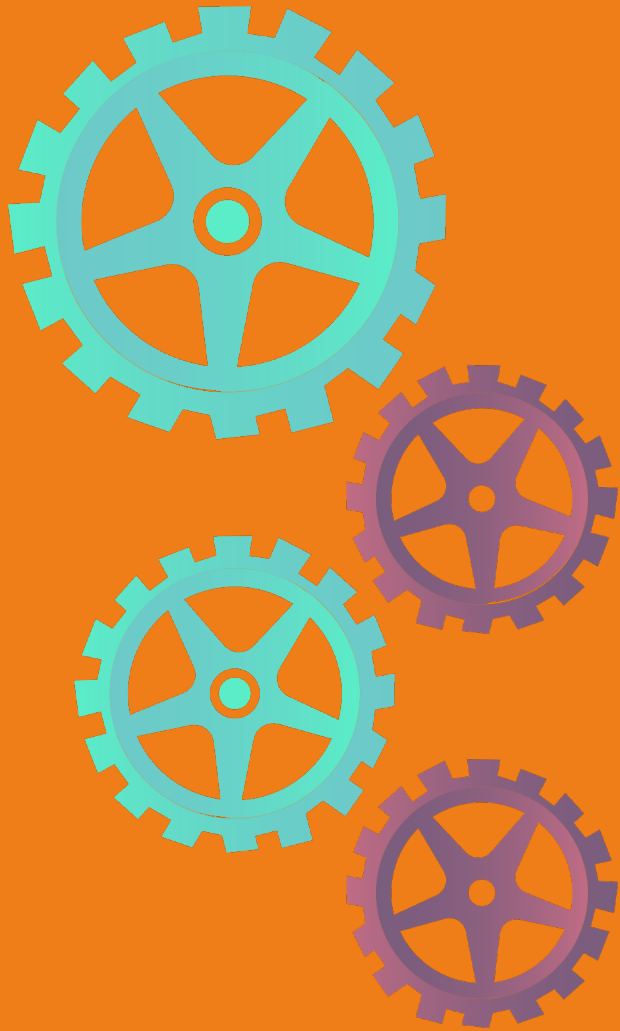
ΤΙ ΑΛΛΑΞΕΙ Ο GDPR ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΑΠΟΡΡΗΤΟΥ ΜΑΣ

Στόχος είναι να δοθεί στους πολίτες ο έλεγχος της διαχείρισης των προσωπικών τους δεδομένων και να δημιουργηθεί υψηλό πανευρωπαϊκό επίπεδο προστασίας δεδομένων στη νέα ψηφιακή εποχή.



ΤΙ ΑΛΛΑΞΕ Ο GDPR ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΑΠΟΡΡΗΤΟΥ ΜΑΣ

- Αλλάζει τον τρόπο με τον οποίο οι επιχειρήσεις και οι οργανισμοί συλλέγουν, επεξεργάζονται και διαχειρίζονται προσωπικά δεδομένα οποιασδήποτε μορφής.
- Επηρεάζει κάθε οργανισμό και εταιρεία στην Ευρώπη, η οποία διαχειρίζεται προσωπικά δεδομένα με οποιονδήποτε τρόπο, αλλά και κάθε εταιρεία που εμπορεύεται στην επικράτεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Οι κανόνες είναι περίπλοκοι και τα πρόστιμα για μη συμμόρφωση πολύ αυστηρά και μπορούν να φτάσουν έως και τα 20 εκατομμύρια ευρώ.



ΤΙ ΑΛΛΑΞΕΙ Ο GDPR ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΑΠΟΡΡΗΤΟΥ ΜΑΣ



- Ενισχύει την προστασία των δεδομένων των παιδιών: Σύμφωνα με τον νέο κανονισμό, τα παιδιά ηλικίας από 13 έως 16 ετών απαγορεύεται η πρόσβαση σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης εκτός από τη γονική συναίνεση.
- Ο νόμος δίνει σε κάθε χώρα το δικαίωμα να ορίσει τη δική της ηλικία ψηφιακής συναίνεσης εφόσον είναι μεταξύ 13 και 16 ετών.

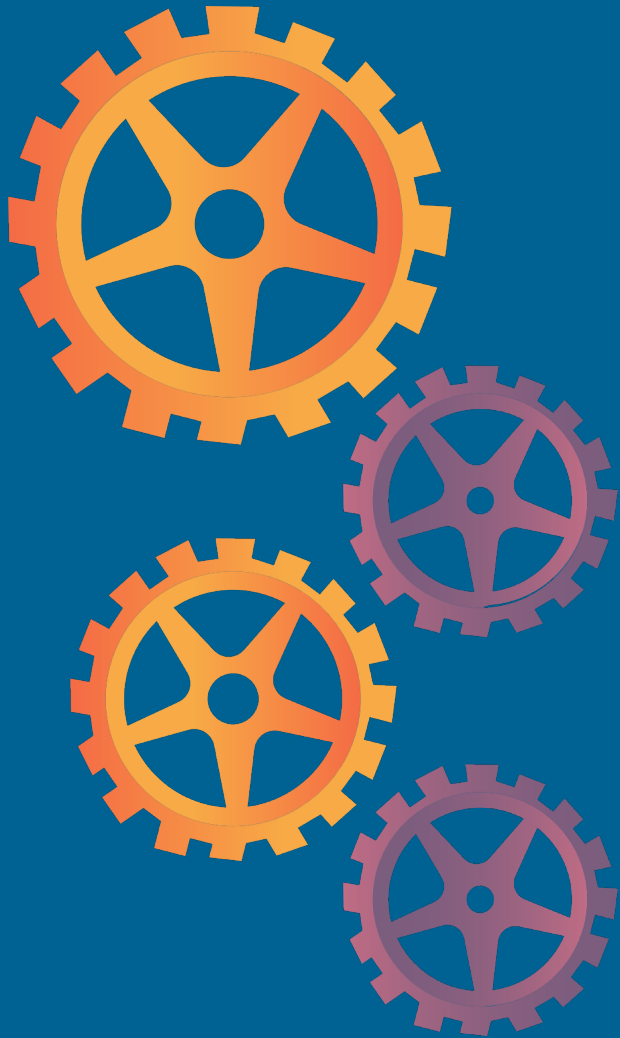
ΤΙ ΑΛΛΑΞΕ Ο GDPR ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΑΠΟΡΡΗΤΟΥ ΜΑΣ



- Οι όροι χρήσης ενημερώνονται σε σύντομη απλή και κατανοητή γλώσσα.
- **Δικαίωμα ενημέρωσης και πρόσβασης στα δεδομένα:** Ο χρήστης έχει περισσότερες και σαφέστερες πληροφορίες όταν τα δεδομένα του συλλέγονται για επεξεργασία και τώρα έχει δικαίωμα πρόσβασης σε αυτά.
- **Δικαίωμα εναντίωσης στην επεξεργασία:** Ο χρήστης έχει δικαίωμα εναντίωσης στην επεξεργασία των δεδομένων του.

ΤΙ ΑΛΛΑΞΕ Ο GDPR ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΑΠΟΡΡΗΤΟΥ ΜΑΣ

- **Δικαίωμα διόρθωσης:** Ο χρήστης έχει το δικαίωμα να απαιτήσει από τον υπεύθυνο επεξεργασίας τη διόρθωση ανακριβών πληροφοριών καθώς και τη συμπλήρωση ελλιπών δεδομένων που τον αφορούν.
- **Δικαίωμα στη λήθη:** Ο χρήστης έχει το δικαίωμα να ζητήσει τη διαγραφή των δεδομένων του και ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει υποχρέωση να τα διαγράψει άμεσα και, εάν τα έχει δημοσιοποιήσει, να ενημερώσει οποιονδήποτε άλλο τα έχει να αναδημοσιεύσει ότι έχει ζητηθεί η διαγραφή τους.



Προστασία δεδομένων στην εκπαίδευση

Τα σχολεία είναι «πλούσια σε δεδομένα» και η εισαγωγή της ηλεκτρονικής αποθήκευσης και μετάδοσης δεδομένων δημιούργησε πρόσθετες δυνατότητες απώλειας δεδομένων.



Είναι απαραίτητο όλα τα σχολεία να έχουν μια πολιτική για την προστασία των δεδομένων.

Προστασία δεδομένων στην εκπαίδευση



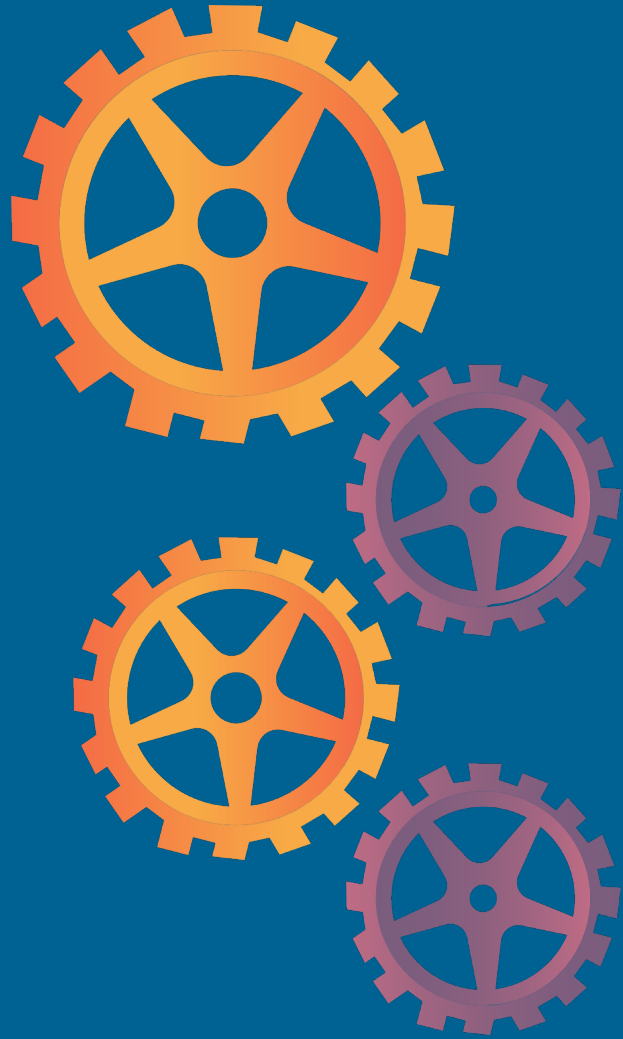
Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι οι νόμοι περί προστασίας των δεδομένων ισχύουν για όλους τους μορφώτυπους δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ανεξάρτητα από το αν τηρούνται σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή.

ΑΣΦΑΛΗΣ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΔΕΔΟΜΕΝΑ



- Τα προσωπικά δεδομένα θα πρέπει να αποθηκεύονται μόνο στον εξοπλισμό του σχολείου. Ο ιδιωτικός εξοπλισμός (δηλαδή η ιδιοκτησία των χρηστών) δεν θα πρέπει να χρησιμοποιείται για την αποθήκευση προσωπικών δεδομένων του σχολείου.
- Η πρόσβαση σε προσωπικά δεδομένα είναι δυνατή μόνο σε ασφαλείς προστατευμένους υπολογιστές.
- Κάθε συσκευή που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για πρόσβαση σε προσωπικά δεδομένα πρέπει να κλειδώνει (ακόμη και για πολύ σύντομα χρονικά διαστήματα) και να ρυθμίζεται σε αυτόματο κλείδωμα εάν δεν χρησιμοποιείται τουλάχιστον για πέντε λεπτά.

ΑΣΦΑΛΗΣ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΔΕΔΟΜΕΝΑ



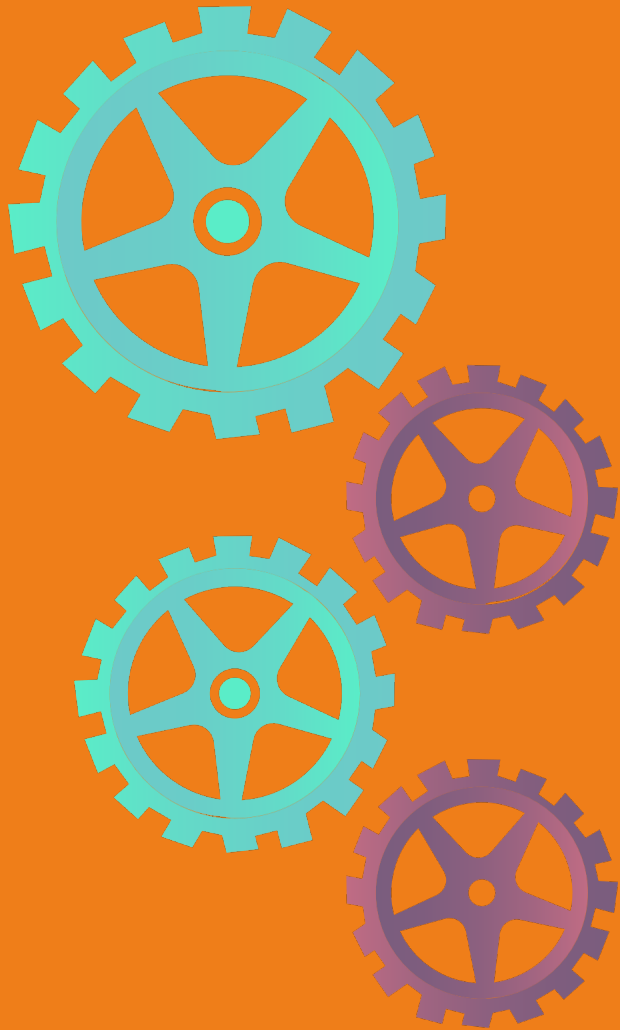
- Όλα τα μέσα αποθήκευσης πρέπει να αποθηκεύονται σε ασφαλές περιβάλλον όπου αποφεύγεται ο φυσικός κίνδυνος ή η απώλεια ή η ηλεκτρονική αλλοίωσή τους.
- Μόνο ορισμένα μέλη του προσωπικού πληροφορικής επιτρέπεται να έχουν πρόσβαση σε συστήματα πληροφοριών.
- Η ορθή πρακτική υποδεικνύει ότι όλοι οι χρήστες χρησιμοποιούν ισχυρούς κωδικούς πρόσβασης που θα αποτελούνται από έναν συνδυασμό γραμμάτων, αριθμών και συμβόλων. Οι κωδικοί πρόσβασης δεν πρέπει ποτέ να κοινοποιούνται.

ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Μια παραβίαση μπορεί να προκύψει από:

- κλοπή
- σκόπιμη επίθεση
- βλάβη εξοπλισμού
- μη εξουσιοδοτημένη ή κακόβουλη χρήση προσωπικών δεδομένων από μέλος του προσωπικού
- τυχαία απώλεια

Το προσωπικό θα πρέπει επίσης να εκπαιδεύεται στην κοινωνική μηχανική, την υποκλοπή προσωπικών δεδομένων (phishing), τις τεχνολογίες υπολογιστικού νέφους, τις επιθέσεις ransomware κ.λπ.



ΓΕΝΙΚΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ



- Δεν καταχωρούμε προσωπικά δεδομένα παιδιού, υπαλλήλου ή γονέα σε οποιοδήποτε λογισμικό/εφαρμογή που δεν είναι επίσημα πιστοποιημένο.
- Οι εφαρμογές στις οποίες μπορούν να αποκτήσουν πρόσβαση σε πολλούς ανθρώπους δεν είναι ασφαλείς.
- Δεν αποκαλύπτουμε - ούτε καν σε προφορικές συζητήσεις - ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα παιδιών σε τρίτους. Οποιοσδήποτε γονέας εκτός από του παιδιού θεωρείται τρίτος και οποιοσδήποτε εκπαιδευτικός εκτός από εκείνους που εμπλέκονται στην εκπαιδευτική πραγματικότητα του παιδιού.

ΒΙΝΤΕΟΣΚΟΠΗΣΗ-ΛΗΨΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ ΣΕ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Στο άρθρο 2 του Κανονισμού αναφέρεται ότι «ο παρών κανονισμός δεν εφαρμόζεται στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από φυσικό πρόσωπο στο πλαίσιο αποκλειστικά προσωπικών ή οικιακών δραστηριοτήτων».



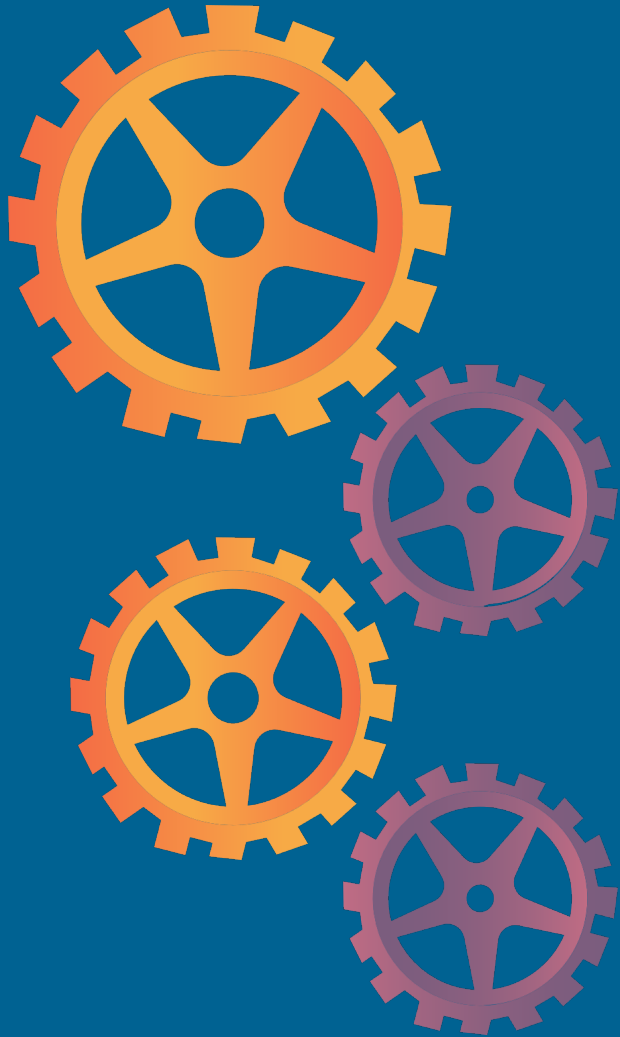
Προφανώς, λοιπόν, επιτρέπεται η βιντεοσκόπηση μιας εκδήλωσης για αποκλειστικά προσωπική-οικιακή χρήση. Πώς μπορεί να ελεγχθεί ή να απαγορευτεί σε έναν γονέα να τραβήξει μια φωτογραφία του παιδιού του?

ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ



Αποφύγετε τη δημόσια προβολή εικόνων, περιορίζοντας την πρόσβαση σε αυτές με απαίτηση κωδικού πρόσβασης για συγκεκριμένο περιεχόμενο. Η πρόσβαση στον κωδικό κοινοποιείται μόνο στους ενδιαφερόμενους (γονείς, εκπαιδευτικούς).

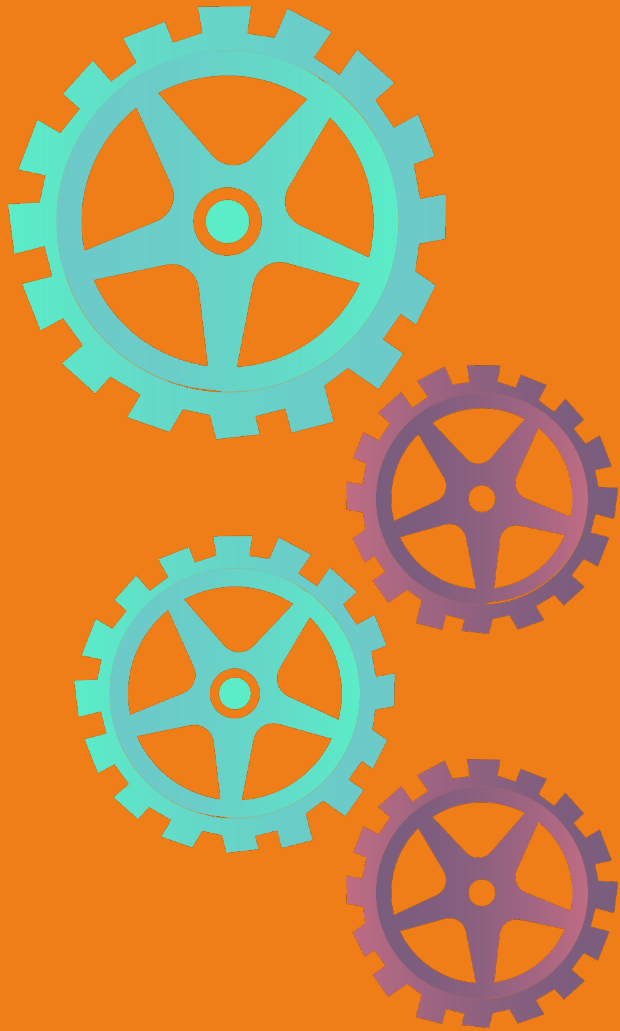
Η γραπτή άδεια που έχετε διασφαλίζει ότι οι γονείς δεν θα ισχύουν για πάντα. Μπορούν να την ανακαλέσουν όποτε το επιθυμούν.



ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ/ΒΙΝΤΕΟ ΜΕ ΜΑΘΗΤΕΣ

Σύμφωνα με την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, οι φωτογραφίες είναι δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα στο βαθμό που οποιαδήποτε από αυτές μπορεί να καθορίσει, άμεσα ή έμμεσα, την ταυτότητα του χρήστη.

Εάν οι φωτογραφίες/βίντεο είναι ευκρινείς και το πρόσωπο του παιδιού είναι ορατό, απαιτείται απολύτως η γραπτή συγκατάθεση του γονέα/κηδεμόνα του παιδιού που απεικονίζεται/περιέχεται στη φωτογραφία ή το βίντεο.



ΙΣΤΟΤΟΠΟΙ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΠΡΟΤΥΠΟ GDPR



- Όλοι οι webmasters πρέπει να κάνουν έναν έλεγχο προσωπικών δεδομένων. Ένας έλεγχος προσωπικών δεδομένων θα μας βοηθήσει να τους εντοπίσουμε όλους τους επεξεργαστές δεδομένων μας, ακόμη και τρίτους επεξεργαστές δεδομένων.
- Για κάθε επεξεργαστή δεδομένων εξετάστε εάν χρειάζεστε αυτά τα δεδομένα, πού αποθηκεύονται και για λογαριασμό ποιου. Για κάθε τρίτο μέρος επεξεργασίας δεδομένων, ελέγξτε τις αντίστοιχες πολιτικές απορρήτου τους και βεβαιωθείτε ότι είναι συμβατές με τον GDPR.

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ



- Ο νέος κανονισμός δίνει το δικαίωμα σε κάθε χρήστη να ζητά και να λαμβάνει από εταιρείες και οργανισμούς όσα προσωπικά δεδομένα έχει για το πρόσωπό του. Επιπλέον δίνει το δικαίωμα λήψης πρόσθετων σχετικών πληροφοριών όπως ο λόγος επεξεργασίας δεδομένων, οι κατηγορίες προσωπικών δεδομένων που χρησιμοποιούνται κ.λπ..
- Η εταιρεία ή ο οργανισμός θα πρέπει να παρέχει ένα αντίγραφο των προσωπικών σας δεδομένων δωρεάν.
- Το δικαίωμα αυτό δεν είναι απόλυτο: η χρήση του δικαιώματος πρόσβασης στα προσωπικά σας δεδομένα δεν θα πρέπει να επηρεάζει τα δικαιώματα και τις ελευθερίες άλλων, όπως το επαγγελματικό απόρρητο ή τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας.

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΜΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ



- Θυμηθείτε ότι αυτό που δημοσιεύουμε στο διαδίκτυο μπορεί να παραμείνει εκεί για πάντα και ο καθένας μπορεί να έχει πρόσβαση σε αυτό το περιεχόμενο.
- Όταν επεξεργαζόμαστε δεδομένα άλλων ανθρώπων, ακόμη και αν είναι φίλοι μας, πρέπει να έχουμε τη συγκατάθεσή τους ανάλογα.
- Αποφύγετε τη χρήση κωδικών πρόσβασης που είναι εύκολο να απομνημονευθούν.
- Κρατήστε τους κωδικούς πρόσβασής σας μυστικούς και αλλάξτε τους σε τακτά χρονικά διαστήματα (τουλάχιστον μία φορά κάθε 6 μήνες).

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΜΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ



- Θυμηθείτε να αποσυνδεθείτε από ιστότοπους που έχετε εισαγάγει/συνδεθεί χρησιμοποιώντας κωδικούς πρόσβασης (π.χ. όταν ψωνίζετε online ή site κοινωνικής δικτύωσης).
- Χρησιμοποιήστε τείχος προστασίας και προγράμματα προστασίας από ιούς. Βεβαιωθείτε ότι αυτά τα προγράμματα είναι ενημερωμένα.

Τέλος της ενότητας

Προσωπικά δεδομένα και GDPR στην
εκπαίδευση



Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (ΕΑΧΕΑ). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο ΕΑΧΕΑ δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

The project „Agile2Learn was financed with the support of the Erasmus+ Programme of the European Commission under the Grant No.: 2021-1-CZ01-KA220-VET-000025558

[Agile2learn.eu](https://agile2learn.eu)